Akademie výtvarných umění v Praze

Studijní program Magisterský

Ateliér SOCHA F

NEVRÁTIL SE?

NO COMEBACK?

Vypracoval/a**: Ondřej Navrátil**

Vedoucí diplomové práce: **doc. akad. soch. Vojtěch Míča**

oponent diplomové práce: **Filip Kazda DiS**

Akademický rok 2024/2025

Nevrátil se?

Ondřej Navrátil

Je osud nevyhnutelný a předurčený, nebo má člověk možnost volby a svobodného rozhodnutí? Touto palčivou otázkou je jako nití protkaná presentace mé diplomové práce.

Expozice, měla být původně celá zaměřena na tvorbu, při níž čerpám z motivů antických mýtů. Tyto archetypální příběhy mne již od útlého věku velmi inspirují a svým způsobem formují. Do cesty mi však vstoupily zcela nečekané okolnosti a mé plány se značně změnily…

Vše odstartovalo přespání v transmutační observatoři, kterou jsem postavil na pozemku školy. Zážitek první noci zásadně změnil mé životní směřování. Ve snu se mi zjevil okřídlený bůh Hermés a předal mi dopis. „Nezvyklý, avšak milý sen“, pomyslel jsem si ráno po probuzení. Jaké však nastalo vzrušení, když jsem pod svou přikrývkou doopravdy našel vlastní rukou psaný dopis, ve kterém jsem se podepsal jako Mr. D. Popravdě musím říci, že jsem byl velmi znepokojen… Napsat dopis ve spánku je i na mé poměry poněkud neobvyklé. Stejně tak obsah dopisu byl vskutku podivný. Obsahoval schématicky nakreslenou mapku s GPS souřadnicemi a body. Nad ní stálo toto:

Milý Ondřeji, nelekej se. Posílám ti tohle psaní po Hermovi, kterého jsem vyhledal a požádal, aby ti dopis doručil. Tam, odkud píšu, není bohužel jiná komunikace možná. Zašel jsem ve svých pokusech příliš daleko… Čas tady funguje jinak. Nevládne zde Chronos[1], ale jeho bratr Kairos[2]. Můj stroj času s touto změnou nebyl synchronizován a uškvařil napájecí baterii. Uvíznul jsem v době bohů a dinosaurů. Potřebuji tvou pomoc! Připrav lithiovou (placatou) baterii 3,65 V a zabal ji do koule alobalu, tlustou 5 až 6 cm. Hermés ji následující noc vyzvedne. Aby si uvěřil mým slovům, zde je nákres mokřadu obklopeného skalami. GPS. 49.8055389N, 16.7562944E. Hledej tento symbol (α), který jsem vysekal do skály. Až ho najdeš, tak po levé straně by měl pod povrchem skalní stěny být ukrytý gigantický zkamenělý amonit. Je tam i pár dalších pravěkých monster. Ty jsou označeny křížky na nákresu.

PS: naše budoucnost je ve tvých rukou. Pošli baterku! Mr. D.

Nedávalo to smysl… Myslel jsem si, že už jsem vážně zešílel. Musel jsem se sám sobě smát, když jsem asi hodinu baterku obaloval alobalem… A jak jsem očekával, Hermés se té noci a ani žádné jiné, už neobjevil. Smůla… Dopis jsem tedy již nebral vážně. Zanedlouho, čistě ze zvědavosti, jsem se však rozhodl prozkoumat lokalitu zakreslenou na plánku. Napřed pomocí Google Map, potom osobně.

Byl to šok! Ty zkameněliny tam opravdu byly! Vše to korunoval nález muže ve skafandru, kterého jsem nalezl vyčnívat v ústí do malé jeskyňky. Vědecká obec tento nález sice označila jako:

„blíže nespecifikovaný druhohorní sediment,“ ale obrázek si koneckonců můžete udělat sami. Pozdější nález mužíka v jantaru jsem tedy vědcům neoznámil a mám ho ve své soukromé sbírce.

Celé je to pro mě záhada. Existuje snad nějaká paralela, mezi tajemným Mr. D a mužem ve skafandru? Nemohla by to koneckonců být jedna a tatáž osoba?

A proč je ten dopis psaný mým vlastním rukopisem?

No moment…

To by ovšem znamenalo...

No, to snad ne...

Ale ano! Našel jsem sám sebe!

---

[1] Chronos: (v řecké mytologii) bůh posloupného času

[2] Kairos: (v řecké mytologii) bůh přítomného okamžiku

Příběh o cestovateli časem je destilátem a špičkou ledovce mých aktuálních zájmů.
Způsob své instalace bych přirovnal ke hráčským kartám, které má člověk rozdané a sestavuje si z nich vlastní příběh. Těmito kartami jsou pro mě má díla. Postupně jsem karty odhazoval, až mi zůstalo konzistentní a soudržné jádro. Všem kartám jsem dal konečný význam. Původně byly neohraničené, s téměř nekonečným potenciálem. Každý artefakt nebo každé mé dílo mohlo vyprávět zcela odlišný příběh a zároveň stát samostatně, bez návaznosti na ostatních.

Vytvořil jsem sochařský komiks, kde je každá socha aktérem jednotného děje. Ovšem ta cesta k výsledku pro mě byla velkým dobrodružstvím. Zkoumal jsem potenciály jednotlivých děl, hledal mezi nimi souvislosti a zabýval se hloubkou a symbolikou každé z nich. Nořil jsem se do paralelních příběhových realit, do vrstev, kde se všechny možné linie rozvětvovaly v nekonečných fraktálech. Já z nich v konečném důsledku seskládal finální mozaiku, výsledný obraz, který má podobu realizované expozice.

Všechno, co píšu, jsou ve skutečnosti jenom slova, kterými se snažím definovat něco, co ve skutečnosti definovat nejde. I kdybych to definoval naprosto dokonale, stejně by to neznamenalo vůbec nic. Celý vesmír je totiž v pohybu a snad kromě prvotního vědomí neexistuje jediný pevný bod, o který se lze opřít. Slova jsou jako síta, podstatu neudrží. A i když se náhodou něco zachytí, smysl nám stejně proklouzne mezi řádky.

Jediné, co je podstatné, je způsob, jakým si tvoříme vlastní život. To, jak tvoříme život, je výslednicí myšlenkových vzorců, naší emoční a mentální roviny, genetiky, epigenetiky, morfogenetického pole, ve kterém se nacházíme, a úrovně, na které se nalézá naše vědomí. Žijeme v realitě, kterou stejnou měrou tvoříme a která souběžně a stejnou měrou utváří nás (v ideálním stavu).

Kdyby po mně školní systém nechtěl minimálně 3600 znaků, skončil bych u jednoduchého příběhu o cestování časem a vůbec bych se nepouštěl do této filozofické sféry. Člověk v naší společnosti dělá víc, než musí, píše víc, než musí, vyrábí a spotřebovává víc, než je nutné – a já to nechci podporovat. Proto jsem zbytek vyplnil filozofií.

Seznam literatury:

ČECH, Svatopluk. *Nový epochální výlet pana Broučka, tentokrát do XV. století.* Praha: SPN, 1960.

LIPTON, Bruce H. *Biologie víry.* Brno: Jan Melvil Publishing, 2011.